

N Á B O Ž I N S T V O A S Ú Č A S N O S Ť

/N a S/

č.3/1984

O B S A H :

Sedembolestná	2
Európa	4
Znovuzrodenie islamu	8
Zjavenie Gospy	9
Cirkvi v Malajzii	11
Dialog	12
Bohoslovci	15
Pozvanie Sv.Otca	17
Odpoveď Jána Pavla II.	18
Príhlacovanie na náboženstvo	19
Správy zo zahraničia	20
Z domova	22

S E D E M B O L E S T N Á

Záverečnou vetou nášho časopisu je heslo: "Sedembolestná Panna Mária, Patrónka slovenského národa, oroduj za nás !"

Úcta k Sedembolestnej Panne Márii na Slovensku má svoju dlhotrvajúcu tradíciu a je akoby znakom našich národných dejín. Dejiny slovenského národa sú dejinami boja niekedy o holé prežitie a zrod národného kultu k oslave Sedembolestnej je logickým spojením "osudu" národa s jeho túžbou ísť ďalej.

Tým, že sa Slovákom na úsvite ich dejín dostalo takých vynikajúcich učiteľov akými boli sv. Cyril a Metod, ktorý pochádzajú z Carohradu, kde kult Matky Božej tvoril jednu z najvýraznejších črt kresťanskej nábožnosti i teologického myslenia, pripadla nám, akoby do vena s vierou v Boha aj úcta a láska k Matke Božej, Panne Márii. Svedčí o tom aj skutočnosť, že náš prvý arcibiskup sv. Metod, ktorého 1100 výročie smrti chystáme sa dôstojne osláviť v r. 1985, vybral si za miesto svojho večného odpočinku výklenok v múre svojej katedrály za oltárom sv. Bohorodičky.

Úcta k Sedembolestnej Panne Márii sa u nás výraznejšie prehlbila v 16. storočí, keď z Nemecka aj na Slovensko tiahol protestantizmus.

V tejto dobe zbožná grófka Angelika Coborová, Bakičová dala v r. 1564 v Šaštíne vyhotoviť sochu Sedembolestnej, ktorú uložili do novovystavanej kaplnky.

Čím ďalej, tým viac a čím bolo horšie, tým hlbšie sa šírila úcta Sedembolestnej Panny Márie a Šaštín sa stával čoraz viac obľúbeným pútnickým miestom.

Ostrihomský arcibiskup Esterházy poveril v r. 1732 rehoľníkov Paulínov, aby v Šaštíne vybudovali dôstojný chrám Sedembolestnej...

Po prvej svetovej vojne v dobe falošných pokrokárskych hesiel a pokušení, cirkevná hierarchia na Slovensku obrátila sa s úprimnou prosbou na Sv. Otca Pia XI., aby slovenskí katolíci mohli pridať v loreťanských litáriách prosbu: "Matka Sedembolestná oroduj za nás."

List podpísali vtedajší šiesti biskupi : Marian Blaha, biskup banskobystrický, Karol Kmeťko, biskup nistrianský, Pavol Jantausch, apoštolský administrátor trnavský, Michal Bubnič, biskup rožňavský, Jozef Čársky, biskup košický a Ján Wojtaššák, biskup spišský. V liste, napísanom latincky, boli takto formulované hlavné myšlienky :

Skoro príslovečná je u susedných národov veľká a synovská a dôveryplná úcta nášho slovenského národa už od prvých storočí nášho kresťanstva voči blahoslavenej Panne Márii, matke Spasiteľa ľudského pokolenia.

Pod titulom "Sedembolestnej" náš slovenský ľud začal uctievať nebeskú Matku zvlášť vtedy, keď mu hrozilo veľké nebezpečie zo strany falošných reformátorov stredoveku tak na duchovnom, ako aj civilnom poli. Opravdiví pastieri duší, v prvom rade Otcovia jezuiti, sa snažili zastaviť prenikanie náuky Luthera a Husa mariánskou úctou, medzi veriacimi zvlášť rozšírenou pod titulom Sedembolestnej ...

Akú veľkú radosť mali naši predkovia slovenskí katolíci, keď váš predchodca pápež Benedikt XIII. v roku 1727 úctu tak mocnej patrónky Slovákov, pod titulom Sedembolestnej zaviedol ako oprávnenú a povinnú do celej Cirkvi. Kto môže vyrátať nielen sochy, ale i kostoly, postavené za dvesto rokov na území obývanom Slovákmí na počesť Sedembolestnej ?

Počas tohto roku, v mesiaci máji, zasväteného úcte Matky krásneho milovania, v rámci dvestoročných osláv Sedembolestnej, slovenskí katolíci majú v úmysle organizovať zvláštne púte do slávneho kostola Sedembolestnej v Šaštíne na území trnavskej apoštolskej administratúry.

Slovenskí ordinári využívajú túto príležitosť s úmyslom posilniť svojich veriacich pred úkladmi proti jednote katolíckej viery a Cirkvi, so synovskou dôverou prosia Svätého Otca, aby z príležitosti spomínaného 200 - ročného jubilea Sedembolestnej osobitným listom adresovaným biskupom Slovenska, prehovoril dobrotivo k nášmu slovenskému národu, ktorý v tomto roku, pri príležitosti spomínaného dvojstého výročia sa poráhlá osobitne uctiť svoju Sedembolestnú Matku, a utvrdil ho v tejto starodávnej úcte voči Sedembolestnej. Okrem toho prosia Svätého Otca, aby dovolil slovenským katolíkom od teraz používať v loretánskych litániach na poslednom mieste pred invokáciou "Baránok Boží" invokáciu "Matka Sedembolestná, oroduj za nás ..."

Tolko list, ktorý bol predložený prostredníctvom štátneho sekretariátu Kongregácii obradov.

Kongregácia na zasadnutí dňa 22. apríla 1927 vec posúdila a nato bol vydaný tento dekrét :

"Slávna u slovenského národa stojí svätýňa v Šaštíne, na území trnavského biskupstva, k úcte Preblahoslavenej Panny Márie Sedembolestnej. Svätýnu túto už vyše dvesto rokov vyhľadávajú zástupy veriacich pre nespočetné milosti, ktorých sa im tam dostáva. Akou láskou a akou nábožnosťou sa Slováci pridržajú Bohorodičky, ktorí obyčajne vzývajú ako Sedembolestnú, vysvitá z toho, že všade stavali kostoly na jej úctu, že Pápež Benedikt XIII. povolil r. 1727, aby Panna Mária ako Sedembolestná bola uctievaná ako Patronka Slovenska, napokon i z toho, že sa jej materinskému orodovaniu pripisuje, že katolíci Slovenska boli chránení od moru protestantizmu a zachovaní pre pravú vieru. Aby v terajších ťažkých časoch jednota viery neutrpela, ajmu na stále väčšie posilnenie starobylej viery a nábožnosti z príležitosti dvestoročných radostných osláv úcty Sedembolestnej, arcipastieri Slovenska pokorne prosili Svätého Otca, pápeža nášho Pia XI., aby dovolil katolíkom Slovákom v Mariánskych litániach pridať osobitné vzývanie na česť Matky Prebolestnej. Svätá Kongregácia obradov, schvaľujúc úmysel arcipastierov Slovenska a odporúčajúc ho, na základe svojich splnomocnení, daných Svätým Ocom, tým spôsobom vyhovelá ich žiadosti a prosbe, že povolila v Loretánskych litániach po treťom vzývaní "Baránku Boží" pridať vzývanie: "Oroduj za nás Panna Najbolestnejšia", alebo "Matka Sedembolestná," podľa schválených formúl s odpoveďou: "Aby sme boli hodní prísľúbení Kristových a so zodpovedajúcou modlitbou : "Nech odoruje za nás ..." atď., alebo "Bože v ktorého umučení ..." atď., alebo

aj s inou modlitbou schválenou, len aby bola v tejto veci za súhlasu biskupov jednotnosť v diecézách Slovenska. Všetko, čo sa tomuto dekrétu protiví, vyhlasuje sa za neplatné."

V Ríme, dňa 22. apríla 1927.

Kardinál A.Vico, prefekt.
Angelus Marieni, tajomník
Posv.Kongregácie Obradov.

Z listu biskupov a z dekrétu (uvedeného v plnom znení) vidíme, že v dekréte je nepresnosť. Zrejme úradník pri prepisovaní listu si neuvedomil zmysel citátu a do dekrétu vložil vetu, že Benedikt XIII. v r. 1727 povolil uctievať Pannu Máriu pod titulom Sedembolestnej. "tamquam Patronam Slovacchiae," zatiaľ čo menovaný pápež v r. 1727 zaviedol do celej Cirkvi sviatok Sedembolestnej, mocnej patrónky Slovákov". Tento výraz však napísali slovenskí biskupi v r. 1927 a nie Benedikt XIII. v r. 1727.

Úcta k Sedembolestnej Panne Márii, Patrónke slovenského národa, ktorá je na Slovensku nevyvrátiteľným faktom, oficiálnym spôsobom ešte nie je výslovne potvrdená.

Dodatočné schválenie je naznačené už v citovanom dekréte z 22. apríla 1927. V tejto tendencii Pavol VI. dekrétom "Quam pulchra" z r. 1964 udelil národnej svätyni v Šaštíne titul "basilica minor," t.j. menšia bazilika.

Ešte výslovnejšie schválenie je z r. 1976, keď posv.Kongregácia pre sviatosti a bohoslužbu schválila slovenské proprium liturgie hodín, v ktorom sviatok Sedembolestnej je označený takto: "Beatae Mariae Virginis Perdolentis, Patronae Slovacchiae."

V novom preklade Rímskeho misála, schválenom 1.decembra 1979, je na 15. septembra uvedený sviatok Sedembolestnej Panny Márie, Patrónky Slovenska.

E U R Ó P A

Európa. Ako vznikol tento názov, čo sa pod ním v priebehu storočí rozumelo, čo vytváralo európsku civilizáciu a aká je situácia dnes? Na tieto otázky sa pokúša odpovedať poľský publicista Tomasz Wituch. Prinášame výber z jeho článku "Európa - idea a skutočnosť".

Samotné slovo Európa je grécke a má antický rodopis. Nachádzame ho ako ženské meno v mytológii. Historici sú tej mienky, že v epoche perzských vojen sa tento názov prijal pre označenie tej strany sveta, ktorá sa podľa presvedčenia Grékov z každého hľadiska odlišovala od krajín, ktoré boli pod nadvládou Perzie. Toto slovo malo označovať protiklad medzi "slobodnou Európou - Gréckom a "despotickou" Áziou /predovšetkým Malou Áziou/. Ťažko posúdiť či tieto domnienky sú v každom ohľade pravdivé. Dôležitý je ale samotný protiklad. Totiž ako každá identita, aj Európa sa cez stáročia upevňovala nielen na hodnotách a pojmoch, ktoré ju vytvárali, ale tiež v opozícii tomu, čo jej bolo cudzie a najčastejšie dokonca nepriateľské.

Po celé stáročia sa ustálenie, čo je Európa a čo nie, kryštalizovalo najmä v konformtácii s Áziou a jej civilizáciami. V rímskych časoch sa chvíľami tento pojem rozširoval na všetky provincie Imperium Romanum, ale takéto vymedzenie sa nakoniec neujalo. Rovnako ako v Grécku aj v Ríme dôležitejšie bolo rozlíšenie medzi Grékom alebo Rimanom a barbarom, t.j., niekym, kto Grékom resp. Rimanom nebol.

Spolu s ohromnou časťou celej grécko-rímskej kultúry tento protiklad prebrala aj cirkev. S tým rozdielom, že pre kresťanov, to čo bolo vlastné a svojské, patrilo do spoločenstva vyznania a to, čo bolo cudzie a často nepriateľské, do pohanstva. Toto rozlíšenie sa ukázalo už v prvých storočiach kresťanstva, zosilnelo od IV. storočia /po zrovnoprávnení kresťanov/ a nado- budlo zvláštnu váhu v chaos, aký nastal po páde Ríma. Pod pojmom Európa sa začal rozumieť kresťanský svet.

Predsa však v tejto epoche a ešte výraznejšie na prahu stredo-veku toto jednoduché rozdelenie prestalo stačiť.

Ešte pre ľudí z čias Karola Veľkého "našský" bol celý kresťanský svet, t.j. kraje, kde panovalo kresťanské náboženstvo vrátane Byzancie, ale bez veľkej časti Maurami poňmaneného Španielska a Afriky, ako aj bez pohanských krajov, neskôr nazvaných slovanskými a škandinávskymi.

Ale množiace sa rozdiely medzi Cirkvou západnou - latinskou a Cirkvou východnou - gréckou a najmä definitívne rozdelenie v r. 1054 znejasnili pomenovanie "kresťanský svet" ako výraz na rozlíšenie toho, čo je našské a čo cudzie.

Jé historickým faktom, že kronikári prvý raz označili kresťanské vojská ako európske v opise bitky proti Maurom pri Poitiers v r. 732. Stáročné mohamedánske ohrozenie, ktoré sa ťiahlo od juhu a juhozápadu /Sicília, Severná Afrika, Španielsko/ malo ohromný význam pre ustálenie európskej totožnosti. Tá sa zocelovala v zápase o pretrvanie a rozšírenie kresťanstva. Bol to zápas hlavne s islamom, ale tak isto s pohanstvom, napr. v podobe barbarských nájazdov Vikingov na severných hraniciach kresťanského sveta. Na druhej strane konfrontácia s pohanstvom podnecovala misijné pôsobenie.

Vďaka nemu škandinávski Germáni, Slovani ako aj Maďari zostali vťahnutí do kresťanského sveta a teda do európskeho spoločenstva. O záležitosti východných hraníc rozhodovala nielen schizma /treba poznamenať, že napriek podráždenosti a hlavne hlasnej propagande sa obidve vetvy kresťanstva nikdy nepovažovali za úplne cudzie a nepriateľské/, ale tiež výboje - Tatárov proti Rusom v XIII. stor. a Turkov proti Balkáncom v XIV. stor. Odlúčení bratia sa po nich ocitli pod tatárskym a tureckým jarmom a stratili na dlhé storočia kontakt s európskym spoločenstvom. Kresťanský svet sa zredukoval na latinský okruh.

Latinská Európa - katolícka, ukázala vtedy udivujúci a hodný úvahy odpor. Navyiac, jej hranice - ako sme už spomenuli - sa misijným pôsobením rozšírili na sever a na juhu boli v ťažkých vojnách oslobodené Španielsko a Sicília. Návrat Španielska mal pre utvrdenie európskej totožnosti veľký význam. Rovnako treba poznamenať, že križiacke vojny /XI. - XIII. stor./ o Svätú zem znamenali pre Európu zosilnenie pocitu samostatnosti.

Takto sa na konci stredoveku kresťanský svet zredukoval a stotožnil s latinsko - katolíckym okruhom - v politike stále častejšie menovaným názvom Európa.

Toto stotožnenie bolo už samozrejmosťou pre humanistov /napr. Dante, Pius II., Machiavelli, Erasmus Rotterdamský/. Civilizovaný svet, to bol svet latiny a katolicizmu - Európa bola ostro stavaná do protikladu krajinám islamu /Arabi, Turci/, nepoznanej a izolovanej Moskve a nakoniec "novým svetom", ktoré začínali v tom čase objavovať práve Európania.

Búrka reformácie zatriasla týmto schematickým obrazom a pretrhla do tých čias samozrejmé spojoivo medzi poňatím Európy a latinského kresťanstva.

V novovekej epoche rýchlej laicizácie celého spôsobu myslenia o človeku a svete, Európa čoraz menej sa chápe ako civilizačné spoločenstvo, ktoré je v hlbokom zväzku s latinsko - katolíckym náboženským okruhom. Zostáva dosť nepresné spojenie tohto termínu s istým zemepisným a politickým okruhom. Aj keď prišlo k odtrhnutiu od civilizačných a náboženských koreňov, pojem Európy jednak neupadol do dezintegrácie a zániku. Vedomie bližšie nedefinovaného, ale živého spoločenstva zostalo a dokonca zosilnelo. Popri stálych ohrozeniach zo strany islamu /turecké náporý/ tu zohrali veľkú úlohu zemepisné objavy.

Objavovanie sveta bolo dielom Európanov. Toto veľké stretnutie s globálnymi horizontami, s celkom odlišnými civilizáciami /indžiánskymi, indickými, čínskymi/ pôsobilo integrujúco na čoraz viac od svojich koreňov sa vzdalujúcich Európanov. V porovnaní s ďalekou Áziou, Novým svetom /Amerikami/ či čiernou Afrikou - Európa, hoci ako rozdelená a rozhrňovaná, bola jednako spoločnou matkou, spoločným domovom. Na ďalekých oceánoch protestantský Holanďan sa cítil bližšie katolíckemu Španielovi ako domorodým obyvateľom. Naša epocha zdedila pojem Európy po zmaterializovanom XIX. storočí. Európa bola definovaná v zemepisných, politických a chvíľami rasových kategóriách. Tieto definície ako také sa potvrdzovali v konfrontácii s tzv. farebným - koloniálnym, resp. post - koloniálnym /Amerika/ svetom. V epoche triumfov kolonializmu sa tento pojem spájal so silným pocitom európskej nadradenosti. Túto spokojnú istotu Európanom zbúrali až Spojené štáty a najmä Japonsko.

Nedostatočnosť geografických, politických či rasových kritérií sa začala objavovať v našom storočí s celou silou. Zemepisne je Európa umelo vytvorený celok. Jej hranica s Áziou sa v priebehu storočí rozlične presúvala a dnes je dohovorená. /Vzhľadom na nejasnosť tejto hranice bol zavedený pojem Eurázia, ktorý zahŕňa Európu a Áziu. Európa je definovaná ako západná, menšia časť Eurázie./ Politicky Európa nebola nikdy jednotným celkom. Aj "Republica Christiana" v rozkvele stredoveku zostala iba ideou, túžbou vtedajších elít, ale nie reálnou skutočnosťou. A možno povedať ešte viac. Až do našich čias, všetky vážnejšie pokusy o politické zjednotenie sa vždy spájali so snahou po dominantnosti jednej krajiny alebo národa nad inými. Dnes línia konfrontácie medzi dvoma svetovými veľmocami prechádza stredom Európy.

Napriek tomuto všetkému pocit európskosti zostáva faktom. Naše časy priniesli výrazné oživenie tejto idey. Európa vtisla svoje bytie geografii, vtlačala vždy výrazný znak politike, jej bytie umocňujú integrujúce tendencie súčasnej ekonomiky, ale ona nie je pojmom patriacim do niektorej z týchto oblastí.

Hoci sme sa naučili pod pojmom Európa rozumieť zemepisne vydelený úsek Zeme, jadro tohto pojmu, resp. pocit prináležitosti k tejto časti sveta väzí inde. Obsahom tohto pojmu je pocit spoločenstva - historického, ale predovšetkým civilizačného. Spoločenstvo civilizácie je predovšetkým spoločenstvom hodnôt, ktoré sa akceptujú a uskutočňujú, a spoločenstvo pojmov. A v tomto zmysle je Európa od základov kresťanská a presnejšie povedané, latinská. Všetko, čo je európske, patrí do tohto dedičstva. Podstatu európskej civilizácie vytváralo kresťanské /a myslím si, že osobitne katolícke/ chápanie Boha a videnia človeka a jeho osudu. Chápanie Boha a v relácii s ním ľudskej bytosti dali originálny charakter celej mentalite a kultúre Európanov. Rozhodli o jej dynamizme a individualizme.

Naš vzťah k Bohu je vzťahom osoby s Osobou a naše približovanie sa k Otcovi nikdy nie je beznádejným úsilím. Naopak, toto smerovanie k Nemu je najhlbšou existenciálnou potrebou a morálnym záväzkom, ktorého splnenie dáva zmysel ľudskému životu. Pravdy našej viery tvorili cez celé storočia neopakovateľný vzťah ku skutočnosti. Nikdy sa v ňom nevyčerpá energia a úsilie a ľudská osoba je v ňom chápaná ako neopakovateľná individualita obdarená právami a povinnosťami.

Heslo sv. Benedikta: "Modli sa a pracuj" sa považuje za kľúč k našej kultúre a on sám je uctievaný ako patrón Európy. Hĺbka, na ktorej sa rozvíja a tvorí naša civilizácia, je presvedčenie, že cez vymodlenú milosť Stvoriteľa a vlastné úsilie človek je v stave zdokonaľovať samého seba a svet, ktorý ho obkolesuje. Na týchto základoch spočíva podstata európskej civilizácie. Aj keď sa neskôr od takto explicitne formulovaných zásad odštúpilo, všetko čo nasledovalo, vyrástlo na nich /ešte aj ich popieranie ich vlastne potvrdzuje/. V zmysle týchto zásad sa v priebehu celých dejín posúvali myslené hranice Európy. Po páde kolonializmu a dvoch svetových vojnách, zruinovaná Európa stratila svoju pozíciu politického centra sveta. V týchto dvoch vojnách navyše zradila a takmer zničila základné hodnoty, na ktorých vyrástla. Po výslní sa ocitla rozdelená pod hrozbou fyzickej i duchovnej katastrofy. Nie je preto náhodné, že práve v týchto časoch začína znovu vyrastať problém európskosti. Voláme po navrátení sa k prameňom.

Poznámka prekladateľa :

Pre nás je osobitne blízke posolstvo sv. Otca Jána Pavla II. zo Santiago De Compostela pri Jeho návšteve v Španielsku, v ktorom vyzval Európske národy, aby znovu našli sami seba, aby sa vrátili k prameňom, k základným hodnotám na ktorých vyrástla a rozkvitla naša civilizácia. Kadiaľ sa bude táto cesta uberať, zostáva samozrejme otázkou.

ZNOVUZRODENIE ISLAMU

Najneskôr v súvislosti s víťazstvom Chomejního revolúcie v Iráne v r. 1978 dostal svet pred oči materiálny dôkaz o novom vzopätí náboženstva, založenom prorokom Mohamedom v 7. storočí. po Kr. Nebol to jediný dôkaz. Islamskými heslami dokázal už pred Chomejním fanatizovať davy líbyjský Kaddáfí, na úzkom spojení s náboženstvom budoval svoju moc Gamal Abdel Násir aj Anwar Sadat a z druhej strany sa ako svetová opora islamu prezentovala Saudská Arábia. Asi je zákonitosťou, že títo istí protagonisti islamu stelesňujú zároveň veľké negatíva netvrdíme, že islamu. Ajatolách Chomejní s tvrdošíjnosťou hodnou lepšej veci už roky ženie iránsku mládež, vyzbrojenú najmä citátmi z Koránu, pod hlavne moderných zbraní irackej armády, Kaddáfímu sa zatiaľ daria avantúry na nezreteľnom pomedzí medzi politikou a medzinárodným terorizmom a o saudskom kráľovskom dvore tvrdil izraelský Menachem Begin, že je najväčším strediskom pornografickej literatúry na Strednom východe.

Cez svetlé aj temné činy svojich prívržencov prehovára k svetlu náboženstvo, schopné stmeliť veľké kolektívy ľudí a obdařit ich dynamizmom, prameniácim v oduševnení až po sebaobetovanie.

Charakteristickým znakom islamu je jeho úzka spätosť s politickými a spoločenskými štruktúrami. Prorok Mohamed sa hneď od začiatku prejavil ako politický a náboženský voľca a zákonodarca. Nemožno sa preto diviť, že v období krízy hoľnôt na Východe aj na Západe, v moslimských krajinách nachádzajú silnú ozvenu medzi ľuďmi požiadavka návratu k islamu v politickej a sociálnej oblasti. Požiadavka silnie už od skončenia koloniálneho postavenia niektorých moslimských krajín. Ťažba nafty na Strednom východe zvýšila význam naftových krajín v medzinárodnom hospodárstve aj politike, dodala im sebavedomie a finančné zdroje pre samostatné rozhodovanie. V novovytvorenom štáte Izrael našli spoločného nepriateľa, ktorý im umožnil prekonať mnohé vzájomné rozpory.

Návrat k islamu nachádza právny výraz v zavádzaní islamského práva - Šaria - v jednotlivých krajinách. Šaria, vychádzajúca z Koránu, podrobne upravuje správanie moslimov vo väčšine životných situácií. Od zákazu bravčového mäsa a alkoholu, cez pôstny mesiac ramadán a púť do Mekky až po trest smrti ukamenovaním za odpadnutie od viery. Pri riadení štátu nevyžaduje demokraciu, naopak, posilňuje postavenie a právomoc totalitného vládcu.

Vlna reislamizácie v posledných desaťročiach viedla ku priamej aplikácii Šaria v štátnom zákonodarstve viacerých islamských krajín. Nestalo sa tak bez odporu početných skupín obyvateľstva, inovercov aj moslimov, prikláňajúcich sa k modernizovanému európsky inšpirovanému zákonodarstvu. Najnovším príkladom je Sudán, kde v apríli t.r. prezident Numejri vyhlásil výnimočný stav na potlačenie nepokojov, vypuknutých kvôli zavedeniu Šaria.

Okrem štátneho donútenia pôsobia v islamských krajinách radikálne skupiny a sekty, dovádzajúce islamizáciu do absurdna - až po kamňovanie žien, ktoré nenosia čádor /závoj na tvári/. V niektorých krajinách pôsobia s podporou štátu /Irán/, v iných proti vládnucemu režimu v štáte /Moslimskí bratia v Egypte a v Sýrii/.

Reislamizácia vznikla ako reakcia moslimov na nesplnenie ich očakávaní a túžob, spätých s aplikáciou západných foriem života v ich krajine - či už dobrovoľnou alebo vnútenou im v koloniálnom období. Od návratu k prameňom svojich dejín a kultúry si sľubujú zlepšenie svojho postavenia. Hĺbku tohto nového očakávania možno odhadnúť podľa dynamiky islamizačných hnutí v jednotlivých krajinách. Oznamovacie prostriedky majú tendenciu merať ich dynamizmus na fanatizme ozbrojených bojovníkov - kedysi alžírskych partizánov, dnes Palestíncov, Iráncov, či Afgáncov, bojujúcich proti vláde Babraka Karmala. Skutočný dôkaz svojej opodstatnenosti budú musieť podať inde. Budú musieť dokázať, že nie sú len ideologickou či dokonca ozbrojenou oporou diktátorských režimov, utláčajúcich ľud viac než predchádzajúce režimy. Budú musieť naozaj zlepšiť postavenie ľudu vo svojich krajinách, aj keď možno podľa iných kritérií, než my poznáme a uznávame, a tak sa stať rovnocenným partnerom iným náboženstvám a kultúram vo svete. Moslimský sociológ D. Khalid sa vyjadril takto: "Skutočná reislamizácia predstavuje snahu mnohých moslimov, rýchlejšie ako doteraz prekonávať zaostávanie vo vývoji prostredníctvom odvrátenia sa od predchádzajúceho kurzu na asimiláciu a hľadaním opory v islamských formách a takto dosiahnuť u priemyslových národov uznanie za rovnocenného partnera, s vlastným príspevkom ku budúcemu spoločnému rozvoju a pluralistickej kultúre".

ZJAVENIE GOSPY V MEĐJUGORJE

Međjugorje je malá dedina v Hercegovine. Leží neďaleko mesta Čitluk, blízko Mostaru. Je to jeden z najchudobnejších krajov Juhoslávie, ľudia sa tu živia pasením dobytku, pestovaním tabaku a vína. Tu sa od 24. júna 1981 zjavuje šiestim deťom Gospa. Zjavuje sa im denne, a až na niekoľko výnimiek zjavenia stále pokračujú. Gospa znamená v srbochorvátštine pani Gospoda, ale v tejto forme sa toto slovo používa len ako pomenovanie Matky Božej. V okolí Međjugorje sú dva kopce: Crnica a Križeva. Pôvodným miestom zjavenia bola hora Crnica, ale táto bola v lete 1981 - teda tesne po začiatkoch zjavenia - policajne uzavretá. Potom sa zjavenie presťahovalo najprv do domov detí a nakoniec natrvalo do Međjugorského farského kostola. Kopec Križevac sa pôvodne menoval Šipovac. Svoje nové meno dostal podľa veľkého betónového kríža, ktorý tu farníci postavili v roku 1933 na pamiatku 1900 - tého výročia Kristovho vykúpenia ľudstva. Okolo tohto kríža sa teraz dejú rôzne znamenia: pohyb kríža, zmiznutie a znovuobjavenie kríža, svetlo vychádzajúce z kríža a nahradzovanie kríža Gospou. Tieto zjavenia sú viditeľné všetkým prítomným v Međjugorji.

Gospa sa celý čas zjavuje už spomínaným deťom, dnes však sa zjavuje aj ďalším ľuďom z okolia Međjugorje. Zjavuje sa im vždy v tú istú dobu. Po denných prácach na poli sa deti schádzajú v kostole, okolo 18,15 hod. a idú do príľahlej kaplnky, kde sa modlia. Keď príde Gospa, deti zmĺknu a vidno na nich, že sú vo vytržení. Zjavenie trvá 5 - 10 minút.

Ku koncu sa deti spolu s Gospou modlia. Večer o 19,00 býva potom v kostole sv. omša. Gospa hovorí s deťmi chorvátsky, ako je v tomto kraji zvykom.

Čo hovorí Gospa ?

Jej poslanstvo možno stručne zhrnúť do niekoľkých bodov. Sú to Gospine prosby o hlbokú vieru, skutočné obrátenie, modlitbu, sviatosti, pôst /každý piatok o chlebe a vode/, zmierenie s Bohom a ľuďmi a tak nastolenie skutočného Božieho pokoja na zemi. Predstavuje sa ako Kráľovná mieru a želá si, aby 25. jún, deň, kedy sa prvý raz zjavila deťom, bol slávený v Cirkvi ako sviatok Kráľovnej mieru.

Na otázku, prečo sa zjavuje tak dlho a tak často, odpovedala :

"Pretože sa jedná o posledné zjavenie na zemi." A keď sa jej deti pýtali, prečo sa zjavuje teraz na toľkých miestach odpovedala : "Ak to bude nevyhnutné, zjavím sa v každom dome."

"Obracajte sa, kým je čas ! Pôst a modlitba môžu zabrániť všetkému ! Času už nie je nazvyš ! Obracajte sa !"

Medjugorské udalosti majú ohlas v Juhoslávii i vo svete.

Miestny farár Jozo Zofko spolu s ďalšími dvomi františkánmi F. Vlašicom a J. Krivicom boli zatknutí a odsúdení na 2 roky väzenia pre náboženský nacionalizmus.

Na druhej strane záhrebský kardinál Franjo Kuhariš pri svojej silvestrovskej homílii v r. 1982 povedal : "A čo keď Gospu neprijímem a ukážeme sa nehodnými takých veľkých milostí a daru z neba, takže sa Gospa stiahne späť ? Aká zodpovednosť pre nás !"

Oficiálne stanovisko Cirkvi je zatiaľ, samozrejme, vyčkávajúce, ale celý rad medzinárodne uznávaných autorít už Medjugorje súkromne navštívil; všetci vyjadrili presvedčenie, že v Medjugorji skutočne prehovorila Matka Božia.

Zo všetkých uveďme aspoň týchto : Švajčiarsky teológ Urs von Baltazar, M. Scanlone - riaditeľ františkánskej univerzity v Stenbenville v Ohio, P. Behie - odborník na mariánske zjavenia vo svete.

R. Faricy, profesor na fakulte asketiky pápežskej Gossoliánskej Univerzity v Ríme, vo svojej správe napísal : "Čo sa týka vonkajšej duchovnej aktivity - a tá je veľmi dôležitá - by som povedal, že táto aktivita je v Medjugorji vyššia ako v Lurdy a vo Fatime." V súčasnej katolíckej cirkvi neexistuje iné miesto na svete, na ktorom by sa vzhľadom na počet pútnikov, spovedali ľudia v takých hĺbkach ako v Medjugorji. Často dochádza k obráteniu ľudí, ktorí sa už roky nespovedali a prakticky žili bez Boha.

Mimoriadne úkazy zjavenia a najmä uzdravenia chorých v Medjugorji sú počas týchto dvoch rokov také časté, že predstavení polície boli nútení svojich podriadených - ktorí tu konali službu a Medjugorje prísne strážili - často vymieňať, lebo aj z nich sa pod dojmom mimoriadnych ukazov, ktoré sami videli, mnohí obrátili.

Keď sledujeme udalosti posledných čias - La Saletta, Lurdy, Fatima a dnes Medjugorje - keď sledujeme terajšieho pápeža, ktorý úplne odovzdaný vedeniu Márie chodí po svete doslova ako prorok a predstavuje dnes v nom takmer jedinú a poslednú morálnu autoritu, keď sa nám dostávajú do uší také vyhlásenia, aké vydala napr. východonemecká evanjelická biskupská konferencia : "Ak odmietneme Matku Božiu so všetkým, čo ona čnúcemu svetu hovorí, len preto, že tlmočníkom týchto udalostí je Katolícka cirkev, tak odmietneme možno poslednú milosť, ktorú Boh dáva svetu", tak začíname mať silný pocit, že čas, ktorý žijeme, je Máriin čas.

Ona sama sa prediera na čelo zápasu so Zlom. Ona je najväčším znakom nášho času.

Don Bosco v jednom zo svojich snov mal videnie, v ktorom Mária v rozhodujúcich chvíľach pre Cirkev a pre svet vykoná veľký zázrak. Keď neskôr postavili v Turíne kostol, na príkaz Don Bosca urobili v jeho priečelí výklenok, v ktorom má byť raz umiestnená socha Panny Márie, z vďačnosti za tento jej zázrak.

Tento výklenok je zatiaľ prázdny.

KATOLÍCKA CIRKEV V MALAJZII

Malajzia alebo Malajsko je štát, ktorý vznikol po II. svetovej vojne z viacerých anglických kolónií v juhovýchodnej Ázii. Rozkladá sa na ploche 330 tisíc kilometrov štvorcových a má niečo vyše 13 miliónov obyvateľov. Netvorí celistvé územie. Okrem veľkej časti malajského poloostrova k nemu patrí aj vzdialené Severné Borneo a niekoľko menších ostrovov.

So zemepisnou roztrieštenosťou sa spája aj národná rôznorodosť. Najviac je Malajcov - 47 %. Pomerne silnú menšinu - 34 % - tvoria Číňania. Približne 10 % je Indov. Ostatok sa skladá z menších etnických skupín.

Napriek tomuto stavu patrí Malajzia v poslednom desaťročí k hospodársky prosperujúcim a politicky najstabilnejším ázijským krajinám. Prispela k tomu úradne udržiavaná znášanlivosť voči menšinám. No zvýšená snaha o malajziáciu - pomalajčenie, o islamiáciu krajiny, ohrozuje doterajšiu politiku porozumenia.

Najdôležitejšie prostriedky vládou podporovaného pomalajčenia sú r e č a n á b o ž e n s t v o. Podľa ústavy Malajec je ten, kto pochádza z tejto krajiny, žije podľa malajských zvykov, hovorí po malajsky a je moslim, čiže mohamedán. Tak je islam, mohamedanstvo, ku ktorému sa hlási 45 % obyvateľov, štátnym náboženstvom. No vláda pritom zaručuje náboženskú slobodu aj iným náboženským vyznaniam. Avšak v celom súkromnom i verejnom živote badať, že úrady pokladajú za sto percentných občanov iba malajských moslimov - a tým zaručujú všetky výhody a práva.

Napriek tomu sú niektoré bojovné mohamedánske organizácie nespokojné s postojom vlády a chcú radikálnu islamizáciu krajiny, podľa vzoru Chomejního Iránu. K tomu dostávajú ideologickú a materiálnu podporu z Líbie.

Po takomto stave vecí Katolícka cirkev v Malajzii nemôže očakávať ľahkú budúcnosť. Katolíci tvoria iba 3 % z celkového počtu obyvateľstva - a takmer všetci patria k národnostným menšinám. Na malajskom poloostrove žije asi 160 tisíc katolíkov. Väčšinou patria k mestskému čínskemu obyvateľstvu na západnom pobreží. Viacej katolíkov je na severe ostrova Borneo. Je ich tam niečo vyše štyri milióna a tvoria asi 12 % tamojšieho obyvateľstva. Sú medzi nimi Číňania a príslušníci rôznych domorodých kmeňov.

Kým na malajskej pevnine je misionárska činnosť Cirkvi veľmi obmedzená a medzi mohamedánmi celkom zakázaná, na Borneu sa mohla - hoci skromne, ale predsa - rozvíjať. Najväčšia doterajšia ťažkosť bol n e d o s t a t o k k ň a z o v. Domácich je málo a veľkú

časť cudzích úrady vypovedali na začiatku 70.rokov. V poslednom čase sa viacej zapájajú do cirkevnej služby laickí veriaci, čo aspoň zčasti nahrádza nedostatok kňazov.

Veľkým nebezpečenstvom, zvlášť na Borneu, je štátom podporovaná malajzícia nemalajského obyvateľstva, z ktorého pochádzajú práve kresťania. Keďže podľa úradného ponímania iba ten je plnohodnotný a tým aj plnoprávny Malajec, kto sa stane mohamedánom, mnohí prijímajú islam preto, aby si zaistili výhody a aby uľahčili budúcnosť svojim deťom. V niektorých prípadoch získali horliví úradníci pre mohamedánstvo celé dediny tým, že im pohrozili zrušiť štátnu podporu, ak sa nestanú moslimami.

Z toho, čo sme uviedli, vidno, že Cirkev v Malajzii je v ťažkej situácii. Hoci nemožno hovoriť o priamom prenasledovaní, silný nepriamy tlak vyžaduje čím ďalej tým väčšie hrdinstvo od katolíckych veriacich. Pamätajme úprimnou modlitbou na týchto svojich bratov a sestry vo viere, aby ostali verní Cirkvi a aby touto vernosťou a dobrým príkladom kresťanského života uľahčili Božej milosti prístup aj do ďalších duší v tejto nám tak ďalekej krajine.

"NOVÉ SLOVO" O DIALÓGU VERIACICH S KOMUNISTAMI

Medzi veriacimi na Slovensku
sa objavila nasledujúca úvaha
ako polemika s časopisom Nové slovo

"Nové slovo" týždenník ÚV KSS, prinieslo v čísle 12/1984 z 22. marca článok Tibora Halečku ku problematike dialógu veriacich s komunistami "Jednota základných cieľov, zmysel a kritériá dialógu komunistov a veriacich". Z obsahu článku, písaného značne všeobecne, sa javí, že by sa mal vzťahovať aj na vnútorné československé podmienky. Článok predstavuje určitý posun oproti známej Novej myslí č. 1/1972, ktorá dialóg uznávala len ako formu triedneho boja /Nová mysl č.1/1972, str.10/, ale zároveň demonštruje, ako ďaleko je ešte Československo od skutočného a plodného dialógu veriacich a komunistov.

Autor článku je profesorom na Katedre vedeckého ateizmu Univerzity P.J. Šafárika v Prešove. V tejto funkcii pestuje špecifickú formu dialógu s veriacimi, a to ako znalec na zabavenú náboženskú literatúru v trestných konaniach, vedených proti veriacim. Takto pôsobil napr. v trestnom konaní, vedenom proti P. Oskárovi Formánkovi, SJ na Okresnom súde v Prešove a Krajskom súde v Košiciach. Podal veľmi negatívny posudok na evanjelizačnú činnosť P. Formánka a náboženskú literatúru, zabavenú pri domovej prehliadke. Znalecký posudok Tibora Halečku /a jeho dvoch asistentov z rovnakej katedry/ slúžil súdu ako základ pre odsúdenie P. Formánka a Márie Kožárovej.

Autor nárokuje myšlienku dialógu pre komunistov, hoci spomínaná Nová mysl priznáva, že dialóg ponúkla komunistom Cirkev /Nová mysl, č. 1/1972, str. 9/.

Z historických a zemepisných príkladov faktického dialógu medzi veriacimi a marxistami, ktoré autor v článku uvádza, vyplýva, že komunisti mali záujem o dialóg s veriacimi iba vtedy a tam, kde sa cítili ohrození a potrebovali spojencov. V minulosti to bolo v dobe, keď sa cítili ohrození fašizmom, v súčasnosti v Latinskej Amerike, kde sa cítia ohrození pravicovými diktátormi alebo v Európe, kde sa cítia ohrození americkými raketami.

Z tohoto historického a zemepisného kontextu vyplýva aj koncepcia dialógu, ktorú ponúka autor článku - dialóg sa má viesť o formách podpory sovietskej zahraničnej politiky a nazývať sa dialógom o záchrane mieru. Veriaci sa na základe dialógu dovoľuje podporovať sovietsku zahraničnú politiku aj v biblickej a teologickej frazeológii, nielen vo frazeológii historického materializmu. To je vlastne všetko, s čím vstupujú komunisti do dialógu s veriacimi.

Naproti tomu sa komunisti ani počas dialógu nevzdávajú svojho strategického cieľa - likvidácie náboženstva. Tibor Halečka to formuluje v článku takto: "Skutočné pozemské ciele marxistickoleninského humanizmu sú pre komunistov rozhodujúce a od ich realizovania ako pozemského východiska závisí nielen celková emancipácia ľudského života, ale aj postupné oslobodenie človeka od historicky sformovanej iluzórnej potreby spoliehať sa na nadpozemské východisko."

Proti koncepcii svojho článku, autor tým odhaľuje rozľahlú oblasť, v ktorej sa v Československu vedie "dialóg" medzi veriacimi a komunistami už desaťročia. Za veriacich ho vedú od prostých žien z domácnosti až po biskupov, za komunistov príslušníci štátnej bezpečnosti, cirkevní tajomníci a väzenskí dozorcovia. "Dialóg" sa týka odhalenia a potrestania akejkoľvek náboženskej aktivity veriacich, prevyšujúcej oficiálne povolené minimum. Právo klásť otázky majú len komunisti.

Nakoľko je článok chudobný vecne o obsahu dialógu, tým viac miesta venuje otázke výberu partnerov pre dialóg.

Opakujú sa staré známe klišé propagandy o "prostých veriacich pracujúcich ľuďoch" zrelých a ochotných pre dialóg s komunistami a "reakčnej časti kléru", dialógu neprajúcej. Ak by veriaci chceli používať rovnakú metódu, museli by hovoriť o jednoduchých pracujúcich členoch strany, s ktorými si dobre rozumejú a o indoktrinovaných funkcionároch, s ktorými sa nemožno dohodnúť ani o tvare stola, pri ktorom by sa mal viesť dialóg. Funkcionári by mohli začať už od predsedov závodných výborov strany v podnikoch vyššie.

Na druhej strane sa autor sťažuje, že kresťania si vyberali za partnerov pre dialóg spomedzi komunistov výlučne revizionistov ako Rogera Garaudyho, Karola Průchu, Adama Schaffa a ďalších, ktorí vraj nedokázali dostatočne verne prezentovať marxizmus.

Nevyjadrujeme sa, či menovaní reprezentovali marxizmus dobre alebo zle. Dialóg potrebuje dvoch a kresťania viedli dialóg s tými, ktorí ho boli tiež ochotní viesť. Keby prejavili takú ochotu ideológovia reálneho socializmu, určite by sa dostavili predstavitelia veriacich. Bol by napr. ochotný Tibor Halečka viesť verejný, rovnoprávny dialóg povedzme s prešovčarom pátrom Formánkom?

Pre veriaticich je dialóg formou pozitívneho hľadania pravdy. Pre autora článku je táto koncepcia dialógu príliš abstraktnou a pre komunistov neprijateľnou. Požaduje sa dialógu ako východiska konkrétnych činov na záchranu mieru. Súhlasíme aj s takýmto dialógom.

Naša predstava o mieri je však širšia. Kardinál Tomášek povedal na Svetovom zhromaždení za mier a život, proti jadrovej vojne v Prahe: Kto ohrozuje pravdu v záujme propagandy - ohrozuje mier ! Kto ohrozuje rešpektovanie spravodlivosti, a to pre všetkých obyvateľov bez rozdielu - ohrozuje mier ! Kto ohrozuje základné ľudské slobody, vrátane slobody náboženskej - ohrozuje mier ! Kto ohrozuje vzájomné porozumenie a lásku medzi ľuďmi - ohrozuje mier ! Kto ohrozuje pokoj vo vnútri človeka - ohrozuje mier ! Kto ohrozuje životy detí, ktoré majú právo sa narodiť - ohrozuje mier !

O takomto mieri radi povediame dialóg a na jeho zabezpečenie ponúkame komunistom spoločné akcie.

Je zrejmé, že tento návrh je v súčasnom Československu nereálny. Komunisti, verní svojmu materialistickému svetonázoru, rešpektujú len partnerov, ktorí pre nich predstavujú materiálnu silu. My pre nich zatiaľ dostatočnú silu nepredstavujeme. Ich postoj nám neprekáža. Žijeme si svoj život a v ňom je rozhodujúci náš dialóg s Bohom. Neuzatvárame sa však ani dialógu s inými, vrátane komunistov.

Z doterajších skúseností a z analýzy našej situácie sa nám javia tri zásady, ktorých sa máme pridŕžovať pri príprave a vedení dialógu s našimi partnermi v spoločnosti :

1. Upevňovanie našich vnútorných väzieb má prednosť pred akýmkoľvek dialógom s inými. Budeme pritom vychádzať z našich vlastných zdrojov, oporou nám bude naša viera a dejinami overený organizačný rámec Cirkvi.
2. Určenie vlastných zástupcov pre vedenie dialógu je výlučnou vecou každej strany. Druhá strana nemá v otázke určenia predstaviteľov ani len poradný hlas.
3. Obsahom dialógu bude úprimné hľadanie pravdy, prípadne hľadanie spoločných akcií, aj na záchranu mieru (poradie možno vymeniť/. Nebudú obsahom dialógu otázky samotnej existencie, jej rozsahu a foriem žiadnej strany v dialógu.

Sme za dialóg, ale fair podmienky pre jeho vedenie musia ešte len dozrieť.

ŠTÁTNÁ ADMINISTRATÍVA A BRATISLAVSKÍ BOHOSLOVCI

17. júna 1984 bude v Bratislave, Nitre a v Banskej Bystrici vysvätených na kňazov 30 poslucháčov 5.ročníka Katolíckej bohosloveckej fakulty v Bratislave. Pozrime sa pri tejto príležitosti v krátkosti, akým spôsobom štátna administratíva zasahuje do života fakulty a čo tým asi sleduje. Tento príspevok spolu s modlitbami nech je náš pozdrav toho-ročným novoknazom.

Na začiatku 50 tich rokov boli v Československu zrušené všetky diecézne semináre a boli zriadené 2 bohoslovecké fakulty - v Litoměřiciach a v Bratislave. Na litoměřickej fakulte študujú bohoslovci z Čiech, v Bratislave bohoslovci zo Slovenska, vrátane bohoslovcov z prešovskej t.j. gréckokatolíckej diecézy. V Bratislave študuje dnes 185 bohoslovcov.

Vo svojich poznámkach budeme vychádzať zo skúseností bratislavskej fakulty, s tým, že problémy litoměřickej fakulty budú asi podobné.

- Študovať na bohosloveckú fakultu môžu iba absolventi gymnázia. Teda ani z priemyslovky, ani z vysokej školy záujemci sa už nemôžu prihlásiť.

Keď sa niektorý gymnazista rozhodne študovať na bohosloveckej fakulte, oznámi to svojmu biskupskému úradu, ktorý potom jeho prihlášku pošle na fakultu do Bratislavy. V Bratislave sa konajú riadne prijímacie pohovory, ale každý vie, že poslední, ktorí o prijatí každého poslucháča rozhodujú nie je prijímacia komisia ani ordinári, ale dvaja ľudia na Ministerstve kultúry - súdruh Káčer, ktorý je pracovníkom Ministerstva vnútra, a súdruh Homola, ktorý je pracovníkom aparátu strany.

- Ministerstvo kultúry stanovuje pri prijímaní tzv. numerus clausus - t.j. maximálny počet poslucháčov, ktorí môžu byť prijatí na fakultu. Tento sa určuje tak, že ročne zomiera na Slovensku približne 2 x toľko kňazov ako pribúda, hoci záujemcov o štúdium je dosť.

- Bohosloveckú fakultu štát síce uznáva ako riadnu vysokú školu, ale je to jediná vysoká škola v republike, na ktorej si poslucháči, počas štúdia nemôžu vykonať vojenskú prípravu, takže po skončení štúdia každý absolvent musí ísť na 2 roky do základnej vojenskej služby.

- Vo voľnom čase, t.j. každý deň od 14.00 - 17.00 hod. bohoslovci môžu ísť na vychádzku. Túto vychádzku môžu však vykonávať iba v predpísaných smeroch.

Toto sú stručne vymenované zásady administratívy, s ktorými sa netají. Majú svoj význam. Nimi sa redukuje počet bohoslovcov, odrádzajú sa od štúdia na tejto fakulte a tým, ktorí sa na ňu dostanú už na začiatku ich životnej cesty vnucuje pocit, že sú ako trpení občania 2. až 3. triedy.

Do života fakulty, do výchovy bohoslovcov zasahuje však ešte ináč skrytejšie, ale o to cieľavedomejšie.

Prvá vec je problém kádrov - profesorov a vychovávateľov. Štátna správa chce vnútiť pedagógom a vychovávateľom zásadu, že na fakulte môže prednášať iba ten, kto koná v súhlase s oficiálnou cirkevnou politikou.

Problémy, ktoré s týmto súvisia, privádzajú bohoslovcov často pred neriešiteľné dilemy. O tomto probléme tu ale nechceme písať, pretože by si zasluhoval samostatnú štúdiu.

Druhý spôsob, ktorým štátna správa zasahuje do života fakulty je jej snaha izolovať bohoslovcov od autentického života súčasnej Katolíckej cirkvi. Štátna správa napr. nedovoľuje vydávať skriptá v súčasnom, dnešnému človeku odpovedajúcom, pokoncilovom duchu. Vedome riadi, aby boli bohoslovci vychovávaní v zastaralom a izolovanom duchu, v ktorom raz ako kňazi jednoducho nenájdu spoločnú reč s dnešným človekom. V tomto zmysle bohoslovcov sa neodporúča, aby mali kontakt s ľuďmi z tzv. tajnej cirkvi a s rehoľami, cez prázdniny sú sledovaní, či nechodia na výlety s mladými ľuďmi a pod. O medzinárodných kontaktoch, ktoré sú pre bohoslovcov nielen v západnom svete, ale i v niektorých socialistických krajinách úplnou samozrejmosťou, už ani nehovoríme. Teda v čase, keď si títo chlapci začínajú budovať svoj intelektuálny a duchovný život, štátna správa im chce vnútiť taký pohľad na Cirkev a na svet, ktorý by im už zostal na celý život a ktorý by ich urobil neschopným hovoriť s ľuďmi. K tomuto sa pridružuje snaha už na fakulte vychovávať bohoslovcov k "poslušnosti". O toto sa už roky snaží - medzi iným - zorganizovaním bohoslovcov v mimoškolskej činnosti. Prijatím mimoškolskú a teda "mimocirkevnú" /v zmysle pôvodcu/ organizovanosť znamená už stratiť kus svojej osobnej i cirkevnej nezávislosti. Znamená to stále viac akceptovať požiadavky danej organizácie - a teda druhej strany, čo v konečnom dôsledku naozaj znamená stať sa "poslušným". Konkrétne sa to za posledné roky prejavuje v snahe založiť na fakulte rôzne krúžky, zaviesť pravidelné politické prednášky, propagovať účasť na mierových konferenciách a pod. Kam má táto aktivita dospieť, hovorí jedna zápisnica zo schôdze Pacem in terris v r. 1980, kde jeden z bodov rokovania bola kontrola stavu krúžkov na bohosloveckej fakulte, ako postupného prechodu tejto aktivity pod orgán Pacem in terris. Bohoslovci vtedy tento nátlak rýchlo pochopili a ich odpor vyústil nakoniec do 48 hodinovej protestnej hladovky. Dnes opäť možno badať pomalé snahy administratívy nejakým spôsobom zorganizovať bohoslovcov. Poslucháčom vyšších ročníkov je tento problém jasný, nakoľko je jasný poslucháčom 2. a 1. ročníka, nie je známe. Teda celá línia pôsobenia štátnej správy na bohoslovcov sa vedie zvláštnym spôsobom. Dovoľuje sa im modliť sa a pristupovať k sviatostiam "koľko chcú", ale chce ich narušiť intelektuálne a ľudsky.

Tretí spôsob, ktorým štátna správa zasahuje do života fakulty sú zásahy štátnej bezpečnosti. Vie sa, že niektorí chlapci sú volávaní na Bezpečnosť, ale s istotou sa nikdy nevie, ktorí sú to. Toto vyzvára na fakulte a v seminári atmosféru, že medzi bohoslovcami sú niektorí nasedení. Či je toto pravdou alebo nie, ťažko dokázať. V jednom však niektorí chlapci robia chybu, že ne dokážu na Bezpečnosti dostatočne jasne odmietajú hovoriť. Takto sa často rodia tragédie, ktoré niekoho sprevádzajú až po hrob. Dali by sa tu spomenúť ďalšie spôsoby pôsobenia, napr. keď niektorý cirkevný tajomník alebo pracovník ŠtB naznačia niektorému profesorovi alebo domáckemu pánovi farárovi, že vedia čosi o tom-ktorom bohoslovcovi, o jeho stykoch a pod. Takýmto spôsobom sa vnucuje bohoslovcovi istý druh správania alebo aspoň autocenzúra. Ale to by už bolo prílišné detailizovanie a každý takéto detaily nakoniec sám spozoruje.

Cez toto skryté pôsobenie ide administratívne o niečo veľmi podstatné, ináč povedané, na fakulte sa odohráva stále zápas. Zápas medzi administratívou a Cirkvou. Každý chce totiž vychovať týchto mladých kňazov na svoj obraz. Každý chce, aby raz títo knazi naplnili jeho predstavy na život a pôsobenie Cirkvi. A v tomto zmysle je to dlhodobý a totálny zápas.

Bratislavskí bohoslovci žijú v ťažkých podmienkach. V duchovnom živote to vždy platí, ale v ich prípade to platí ešte viac : totiž, že všetko bude nakoniec záležať na ich osobnom vypätí. V celých slovenských dejinách stáli katolícki kňazi vždy v prvej línii zápasu o duchovné hodnoty národa. Dnešné ťažké podmienky by nemali byť pre nich ospravedlnením. Medzi nami žijú ľudia, ktorí prežili roky, nie v prostredí podobnom fakulte, ale v ťažkom väzení, a dnes sú piliermi našej Cirkvi. Na toto nesmieme zabúdať.

Ale Bohu vďaka ! Každý rok odchádzajú z fakulty novokňazi, ktorí sú stále vernejší cirkvi, pápežovi a svojmu národu. A toto je naša spoločná radosť a nádej ! Na nej chceme budovať všetko na Slovensku i v Čechách.

POZVANIE SV. OTCA DO ČESKOSLOVENSKA

Od septembra 1983 po celom Československu sa začala šíriť výzva k modlitbe veriacich, aby Sv. Otec v r. 1985 navštívil Československo pri príležitosti 1100. výročia smrti sv. Metoda, ktorého hrob sa nachádza na našom území.

Vo februári 1984 kardinál Tomášek poslal list Sv. Otcovi, ktorým ho pozval do Československa na návštevu v r. 1985. Spontánnou reakciou na tento list bola podpisová aktivita, veriaci podpisovali háčky so zbraňami : "Svätý Otče, prosíme vás prídite do Československa".

Tieto háčky podpísalo vyše 17 000 veriacich z celej republiky. Podrobnosti okolo tohto všetkého sú už známe. Pozrime sa teraz, čo znamená táto akcia z pohľadu života Cirkvi na Slovensku.

1. Oslavy sv. Metoda spolu s návštevou Sv. Otca boli na Slovensku od začiatku úzko spojené s myšlienkou, aby Sv. Otec pri tejto príležitosti zasvätil slovenský národ Sedembolestnej Panne Márii. Sústreďme sa preto v tomto období na túto myšlienku, aby sme na jej uskutočnenie boli pripravení.
2. 1100-sté výročie smrti človeka, ktorý priniesol nášmu národu kresťanstvo, je spoluzakladateľom našej kultúry a je spolupatroňom Európy je pre našu Cirkev i národ mimoriadna udalosť. Dnešný pápež, ktorý putuje z krajiny do krajiny, vyjadril niekoľkokrát celkom otvorene túžbu navštíviť našu krajinu. Na druhej strane, národ za národom pozýva tohto pápeža, aby prišiel navštíviť ich miestne cirkvi. Celkom logicky preto vyplýva, že vrcholom osláv tak významného jubilea, aké budeme v r. 1985 prežívať, by mala byť pápežova návšteva u nás. Primas Čiech kardinál Tomášek - podporený českými veriacimi takéto pozvanie uskutočnil. Bez ohľadu na to, či Sv. Otec v r. 1985 k nám príde alebo nie, oslavy sv. Metoda už navždy

zostanú spojené s myšlienkou návštevy Sv. Otca u nás. Z predstaviteľov slovenskej Cirkvi sa k tomuto pozvaniu nikto nepridal. Napriek tomu slovenská Cirkev podpismi množstva jednoduchých veriacich / i prinesením istých obetí - zásahy polície v Hruštíne a v Kmeťove / vyjadrila svoju túžbu, aby Sv.Otec v roku 1985 prišiel aj na Slovensko.

- 3/ Pozvanie spolu s podpismi je zomknutím sa okolo Sv.Otca.
- 4/ Celá táto vnútrocirkevná akcia sa udiala bez toho, žeby si veriaci pýtali na ňu povolenie od štátnej správy. Je to nový prvok vo verejnom živote našej Cirkvi.
- 5/ Česi a Slováci sú svojou mentalitou a tradíciou dosť odlišné národy. Českí a slovenskí veriaci touto akciou ukázali, že sú hodnoty, ktoré ich národné rozdiely presahujú a pri ktorých sa môžu v radosť a láske stretnúť.
- 6/ Keď sa podpisová akcia rozbehla od Krkonôš až po východné Slovensko, ukázalo sa, že Bezpečnosť nemá toľko prostriedkov, aby jej mohla zabrániť. Tento poznatok by nám mal byť povzbudením pri spoštoláť v našich mestách a dedinách.
- 7/ Podpisová akcia by nemala rozdeliť veriacich na tých, čo ju podpísali a tých čo ju nepodpísali. Všetkým by nám malo ísť o život našej Cirkvi ; pripustíme v tomto pluralizme, ktorý je jednou z podstatných známk oprávdivého katolicizmu.
- 8/ Už dnes možno povedať, že kardinálovo pozvanie spolu s podpisovou akciou splnili svoj cieľ. Okrem toho, čo sme povedali, naše oficiálne štátne miesta budú musieť už nejakým spôsobom zaujať k veci stanovisko.

ODPOVEĎ JÁNA PAVLA II.

Začiatkom mája t.r. dostal kardinál Tomášek písomnú odpoveď na pozvanie Sv. Otca, v ktorej Ján Pavol II. oznamuje svoju ochotu a želanie navštíviť na niekoľko dní Československo.

Poznámka:

List Jána Pavla II. nás veľmi potešil. Väčšina ľudí v našej vlasti si istotne praje návštevu Sv.Otca. Vyjadrením tejto túžby je aj 17 tisíc podpisov za jeho pozvanie.

Pražská ateistická vláda sa k tejto veci zatiaľ nevyjadrila. Z doterajších skúseností však môžeme predpokladať jej negatívne stanovisko.

PRIHLASOVANIE DETÍ NA NÁBOŽENSTVO

Blíži sa koniec školského roka a s ním termín prihlasovania detí na vyučovanie náboženstva v budúcom školskom roku. Pri tejto príležitosti prinášame niektoré poznatky z teórie a praxe prihlasovania detí na náboženstvo.

Prihlasovanie aj vyučovanie detí upravujú Smernice o vyučovaní náboženstva Ministerstva školstva SSR číslo MK 1279/1970-

O.P. z 28.4.1970, uverejnené v Zvestiach Ministerstva školstva a Min. kultúry SSR, ročník 1970, zošit 10-11 a registrované v Zbierke zákonov, čiastka 38/1970. Smernice nesú pečať, že boli vydané proti veriacim a ich účelom je skôr hľadanie prekážok vyučovaniu náboženstva. Štrnásť rokov ich platnosti, ukazuje, že školy majú tendenciu vo vlastnej kompetencii ešte viac zúžiť práva veriacich, ktoré Smernice obsahujú.

Podľa čl. 1, ods.2 Smerníc prihlášky spravidla podpisujú obaja rodičia. Z toho vyplýva, že prihláška je platná aj keď ju podpíše len jeden z rodičov, pretože slovo "spravidla" priamo pripúšťa prípady, keď prihlášku nepodpisú obaja rodičia.

Termín prijímania prihlášok je podľa toho istého ustanovenia od 15. do 25. júna. Túto lehotu nemôžu školy svojvoľne skrátiť, napr. len na úradné hodiny v tom termíne.

Obsah prihlášky Smernice neupravujú, čiže každá podpísaná prihláška je platná, ak je dostatočne určitá. Požiadavka určitosti sa splní, ak v prihláške bude uvedené meno žiaka, a náboženstvo, na ktoré ho rodičia prihlasujú. Odporúča sa uviesť v prihláške triedu, ktorú žiak navštevuje, dátum jeho narodenia a dátum napísania prihlášky.

Rovnaký článok Smerníc ďalej hovorí, že prihlášky prijímajú triedni učitelia, do 2. ročníka /teda za terajších prvákov/ riaditelia škôl.

Zmyslom tohto ustanovenia je zjavne umožniť školám, aby mohli vykonávať na rodičov nátlak, presviedčaním alebo vyhrážkami a prinútiť ich stiahnuť prihlášku.

Rodičia nie sú povinní vôbec pripustiť debatu s učiteľmi a riaditeľmi na tému, či prihlásiť, alebo neprihlásiť. Na druhej strane pre mnohých rodičov by bolo iste ťažké príkro odmietnuť debatu s učiteľom, ktorý má možnosť rozhodovať v závažných otázkach týkajúcich sa ich detí. Nech rodičia pripustia debatu, ak si na ňu trúfajú, inak sa odporúča debatu radšej odmietnuť. Smernice nevyžadujú, aby rodičia odovzdali prihlášky osobne. Môžu na to splnomocniť inú osobu, alebo jeden rodič môže odovzdať prihlášku za viacerých rodičov. Ak by učiteľ alebo riaditeľ odmietol prevziať prihlášku, alebo sa jej prevzatím vyhýbal /stali sa také prípady/ možno prihlášku poslať poštou doporučené na adresu školy, najlepšie s krátkym sprievodným listom, v ktorom bude napísané kedy a ako sa rodič alebo iná osoba pokúsili v súlade so Smernicami odovzdať prihlášku osobne. Povinnosť osobného odovzdania prihlášky si rodič splnil, aj keď škola znemožnila jej prijatie.

Všetky prípady nátlaku a šikanovania rodičov alebo detí treba oznámiť na príslušný biskupský úrad a rozpovedať čo najširšiemu okruhu osôb a tým podávať ich ďalej. Skúsenosti ukazujú, že najlepšou zábranou proti prehmatom pri prihlasovaní detí na náboženstvo je ich dôsledné zverejňovanie.

Rodičia, nepodceňujte náboženské vzdelávanie svojich detí. Súkromné vyučovanie ťažko môže nahradiť systematicku a hĺbkku školského vyučovania, ktoré vedie kvalifikovaný kňaz. Okrem toho vyučovanie v škole vychováva deti už od ranného veku ku vzájomnej súdržnosti a k odolnosti vo viere vykúpenej obetami. Vyučovanie náboženstva je jedným z nemnohých práv, ktoré nám ešte zostalo a nemali by sme sa ho ľahkovážne vzdať.

Prihláste preto svoje deti na vyučovanie náboženstva.

SPRÁVY ZO ZAHRANIČIA

UKRAJINA

Zástupcovia ukrajinského výboru na obranu katolíckej viery poslali ministrovi vnútra Ukrajinskej sovietskej socialistickej republiky žiadosť o opätovné povolenie katolíckej cirkvi byzantského obradu, ktorá je v ZSSR zakázaná od roku 1946. V onom roku sa konala ždanlivá synoda, ktorá rozhodla proti vôli väčšiny duchovných a veriacich o návrate ukrajinskej Katolíckej cirkvi k Cirkvi rusko-pravoslávnej. Iniciátorom synody bol vtedajší predseda výboru pre náboženské záležitosti pri rade ľudových komisárov Ukrajiny, Chočenko. Výbor na obranu katolíckej viery žiada tiež zastavenie protikatolíckej propagandy, ktorá označuje všetkých duchovných, čo nesúhlasia s núteným prestúpením na pravoslávnu vieru, za kriminálne živly. V liste sa požaduje aj preskúmanie prípadu predsedu výboru na obranu kat. viery. Terelju, ktorého odsúdili na rok väzenia, lebo tvrdošijne zastával svoju katolícku vieru.

- NSR

Výnos zo zbierky západonemeckých katolíkov, známej pod menom "Misereor", ktorá sa koná každý rok v pôstnom období a je určená pre rozvojové krajiny tretieho sveta, dosiahla v roku 1983 približne 237 miliónov mariek. 27 miliónov mariek došla Brazília a 26,4 miliónov India. Od roku 1959, keď sa konal prvý "Misereor", sa doteraz vyzbieralo 3,5 miliardy mariek.

USA

Budúci národný kongres sekulárnych inštitútov v Spojených štátoch sa bude konať v roku 1985. Rozhodla o tom Konferencia severoamerických sekulárnych inštitútov, ktorých je 17.

Sekulárne inštitúty schválil v roku 1947 pápež Pius XII. Dnes je ich na celom svete 127 s okolo 80 tisíc členmi, ktorí vedú zasvätený život a skladajú sluby chudoby, čistoty a poslušnosti. Od rehoľníkov a rehoľníčok sa líšia tým, že nie sú povinní žiť spoločným životom a že vykonávajú ako ostatní laici normálne práce v občianskom zamestnaní.

- GHANA

Tlak na katolícku cirkev v Ghane sa podľa údajov tátojšieho biskupského zboru stále stupňuje. Tak napr. medzi iným hrozí biskupovi z Accry - Dominikovi Andohovi - a jeho sekretárovi - Petrovi Ageruovi smrť. Napätie medzi štátom a Katolíckou cirkvou sa zosilnilo najmä po proteste biskupov proti útokom na Katolícku cirkev, ale aj na iné kresťanské vierovyznania. Za nepokoje v krajine biskupi robia zodpovednú sociálnu nespravodlivosť a apelujú na štát aby prišiel na pomoc doteraz zanedbávaným vrstvám spoločnosti. Biskupi okrem iného žiadali aj zlepšenie životných podmienok vo väzeniach.

- NOVÝ ZÉLAND

... Na Novom Zélande žije medzi protestantskou väčšinou 3 miliónov obyvateľov asi 0,5 milióna katolíkov. Kňazov diecéznych a rehoľných je viac ako 800 a pracujú za pomoci 2000 rehoľných sestier v 283 farnostiach, v 7 cirkevných správnych jednotkách.

- BURUNDI

Za posledné štyri roky bolo vykázaných vyše sto katolíckych misionárov zo stredoafrickej republiky Burundi. Odkeď v tejto krajine vládne vojenská chunta pod velením Jeana Baptistu Bagaža, štát sa usiluje systematicky obmedzovať vplyv Cirkvi na obyvateľstvo. Vykazovanie z krajiny sa robí nenápadným spôsobom, obyčajne tak, že dotýčným nepredĺžia povolenie pobytu. K mnohým represáliám došlo potom, čo sa katolícki biskupi a kňazi rozhodne postavili na obranu kmeňa Hutu, ktorí tvoria 85 % obyvateľstva. Menšina, patriaca ku kmeňu Tutsi, ktorá po prevzatí moci zavraždila tisíce príslušníkov kmeňa Hutu a zastráša ich, zaviedla v krajine totalitný systém marxistického typu, aby sa udržala pri moci. Následky vykázaní misionárov veľmi pocitujú v dušpastierskej činnosti a na misijných školách.

- ARGENTÍNA

Na hranici medzi Chile a Argentínou, blízko Mendosy, pri veľkej soche Krista-Vykupiteľa, sa v nedeľu 29.2.1984 stretli mladí príslušníci oboch národov a slávnostne sa zaviazali, že v prípade konfliktu medzi oboma krajinami nikdy nezoberú do rúk zbraň jední proti druhým.

- SUDÁN

Arcibiskup v Chartune, Gabriel Subeir Wako, vystúpil proti zavedeniu islamského zákonodarstva v krajine. Podporuje síce snahy vlády o mravnú reformu v zemi, ale zároveň protestuje proti všetkým zákonom, ktoré sú neľudské. Zvlášť odsúdil mrždenie ľudí, verejné bičovanie žien a trest smrti. Sudán má 17. mil obyvateľov. Katolíkov sú 4 %.

- TALIANSKO

Slávnosti k počte renesančného maliara Fra Angelica vrcholili 18.2.1984 v chráme Santa Maria sebra Minerva. Pápež Ján Pavol II. tu slávil sy.omšu a v záver svojjej homílie vyhlásil tohto umelca za patróna umelcov, najmä maliarov. Fra Angelico bol vyhlásený za blahoslaveného 3. októbra 1982. Bol dominikánskym rehoľníkom a žil v 15. storočí.

- NSR

Katolícka dobročinná organizácia "Kirche in Not" - Pomoc trpiacej cirkvi" so sídlom v západonemeckom meste Königstein, financovala preklad a vydanie Biblie v reči Kananga, ktorou sa rozpráva v juhoindickom štáte Karnataka. Ako pripomenul vedúci ázijského oddelenia spomínanej dobročinnnej organizácie Jean Villon, je to prvá katolícke vydanie Biblie v tejto reči.

Okrem toho "Pomoc trpiacej cirkvi" financovala aj vydanie evanjelia podľa Matúša v dialekte Karum, ktorým rozpráva v severnom Thajsku okolo 12 tisíc katolíkov.

Z DOMOVA

- Helena Gondová z Bratislavy, v auguste 1982 zatknutá a na jar 1983 podmienene odsúdená, dostala na Vianoce a začiatkom roku 1984 vyše 90 listov z Ameriky, ale aj z iných kútov sveta. Ľudia, ktorí jej písali, týmto spôsobom vyjadrovali svoju solidaritu s prenasledovanou sestrou v Kristu a ukázali, že osudy ostatných kresťanov, aj keď ich osobne nepoznajú, nie sú im ľahostajné.

"Milá Helena, Tvoje meno bolo uvedené medzi mnohými menami v našich novinách, ktorým by občania Spojených štátov mali písať."

píše Molly Thompsonová z Floridy. Potom jej jednoducho píše o sebe a svojom manželovi - obaja sú dôchodcovia - a list zakončuje tým, že aj keď jej Helena napíše v ruštine dá si list preložiť.

Carla Hastermanová, ktorá sa práve presťahovala z Illinois na Floridu a nemá tam ešte priateľov, by bola veľmi rada, keby mala zatiaľ aspoň listovú priateľku a keďže jej odporúčali, že Helena patrí medzi ľudí, ktorí by súhlasili dopisovať si, rozhodla sa jej napísať.

Angelina Roachová sa veľmi milo snaží písať po slovensky: "Dobre Vam vinnujem veko co je dobre Vam prajem na ten Novy rok 84."

Jana Symponová z Floridy: "Chcem, aby ste vedeli, že na Vás myslím a modlím sa za Vás. Nech Vás Boh žehná."

Manželia Ronaldovci z Ohia, plní šťastia zo svojho malého, len niekoľkomesačného synčeka, chcú rozdávať svoju radosť aj druhým :

"Milá Helena Gondová, moja žena a ja Ti píšeme, aby sme Ti vyjadřili našu lásku a nádej ... Ako kresťania sme zjednotení v našom Pánovi Ježišovi Kristovi, hoci sme vzdialení tisíc míľ. Hoci sme sa nikdy nestretli, cítíme sa s Tebou zviazaní v láske v Duchu Svätom. Máme Ťa radi Helena, a dúfame, že sa Ti niečo z tej lásky dostane prostredníctvom tohoto listu ... Prosíme, odpíš nám, ak je to možné. Vytrvaj vo viere ! Modlíme sa za Teba ! Nech Ťa žehná Boh !"

Grant Hagen z Floridy, ktorý píše aj satirické vedecko-fantastické poviedky, píše : "Počul som zo spoľahlivých zdrojov, že listy zo Západu sú určitým spôsobom osožné veriacim ľuďom, ako si Ty. Ak toto osoží Tebe alebo komukoľvek inému čo i len v najmenšej miere, potom som dobre využil svoj čas."

Ďalej píše, ako sa Vianoce v USA skomerčnili. Mnohí ľudia už ani nevedia, že sú to sviatky Kristovho narodenia. List končí pekným želaním: "Kráčaj vo svetle a láske Boha !" Jenny Benthleová so svojím 9 ročným synom zo Škótska: "Chceme, aby si vedela, že na Teba myslíme a dúfame, že Božie požehnanie Ťa bude sprevádzať v novom roku 1984."

Valéria Cornfieldová, matka dvojročného dievčatka, si našla čas na napísanie listu aj napriek svojej zaneprázdnenosti : " ... dúfam, že tento list bude mať zmysel, keďže ho píšem o polnoci... Napíšem opäť a dúfam, že budeš môcť odpovedať, ak si to budeš želať. Nech Ťa stále žehná Boh."

Takmer všetci, od ktorých dostala Helena Gondová list, píše jednoducho o svojich denných radoostiach a starostiach - akoby Helenu určitým spôsobom včleňovali do svojej rodiny. Nech sú pre nás príkladom, aby nám osudy našich blízkych neboli ľahostajné.

- 7.4.1984 zomrel vo veku 58 rokov dlhoročný rektor bratislavského seminára Felix Petrovič.
Pred svojou smrťou nechal zaznamenať do svojho testamentu, že všetko svoje utrpenie obetuje za bratislavských bohoslovcov. Jednej blízkej osobe navyše oznámil, že v sobotu 7.4. bude špeciálne myslieť na bohoslovcov, ktorí boli vylúčení z fakulty kvôli protestnej hladovke.
- 23.-27.4.1984 sa konala v Dolnom Smokovci schôdza mladých kňazov PIT z celého Československa. Z Čiech prišli dvaja kňazi, zo Slovenska siedmi.
- Zbor ordinárov Čiech a Moravy na porade v Olomouci 11.-13.3.84 vydal pastiersky list, ktorým bol ohlásený Metodov rok 1985. Zároveň sa uzniesol, že v rámci duchovnej prípravy na jubilejný deň /1100 tého výročia smrti sv. Metoda/ hneď aprílom 1984 sa začne systematická celoročná duchovná obnova celej českej provincie.
- Na Kvetnú nedeľu 1984 uplynul rok od zásahu Štb proti františkánskej reholi v Československu.
Zamysleli sme sa nad tým, že františkáni sú fakticky prvou legalizovanou reholiou v Československu po r. 1950 ?
Štb má zoznam mladých členov rehole. Svojim zasahom sa pričiniť o ich zverejnenie.
- Dostala sa nám do rúk 20 stránková práca "Konceptia Cirkvi v našich pomeroch". Je to dobrá vec. V 17 kapitolách /Rodina, Mládež, Kňazi, Biskupi, Sociálne služby, Informatika, .../ dáva podnetné návrhy, akým spôsobom by Cirkev v našich pomeroch mala existovať.
K jednej kapitole by sme však chceli vysloviť pripomienku :
V kapitole "Stratégia a taktika" sa v druhej časti hovorí, že "Najmä osobnosti našej Cirkvi, ktoré vstupujú do jednaní so štátnou mocou, musia tvrdosť svojho postupu prispôbovať momentálnym vnútropolitickým a medzinárodným pomeroch ...
Prispôbovanie postupu pri jednaniach aj v praxi tu znamená toľko, že treba citlivo sledovať pomery u nás aj vo svete. Akonáhle sa v spoločnosti vytvorí nejaká krízová situácia, treba bez meškania začať "byť drzí". Napr. ak by sa búrili baníci, či niektorí robotníci, štát nebude môcť bojovať s Cirkvou preto, že v niektorých farnostiach sa vykonala tá či oná púť alebo procesia
Ako protipól takéhoto postoja by sme chceli postaviť zásadu kard. Wiszinského! " Požadovať svoje práva treba vtedy, keď je druhá strana najsilnejšia."
Táto jeho zásada má v sebe úplne iné mravné východisko ako zásada, ktorá sa odporúča v spomínanej práci.
Jeho zásadu by sme nazvali "poľskou" a tú, ktorá sa doporučuje v Konceptii "slovenskou". Isteže, my nie sme Poliaci.
Videli by sme však dôstojné riešenie pre naše pomery v po-
stoji: "Treba požadovať a pôsobiť stále".

- Dňa 19.4.1984 /Zelený štvrtok/ z väzenia v Nowom Szacze boli prevzatí do väzby v Československu traja katolíci : Tomáš Konec, Branislav Borovský a Alojz Gabaj. Podľa správ z Noweho Szacza poľské úrady nenašli dôvod, pre ktorý by mali súdiť týchto mladých ľudí. Všetci majú za sebou už 5 mesačnú vyšetrovaciu väzbu, ktorá má teraz pokračovať v Československu. Väznení sa t.č. nachádzajú vo vyšetrovacej väzbe v Bratislave, súd sa predpokladá na východnom Slovensku.
- V máji 1984 náš časopis slávi druhé výročie svojej existencie.

XXXXXX XXXXXX

"Sedembolestná Panna Mária, Patrónka slovenského národa, oroduj
za nás !"